

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda (fél címe 1, eljáró ügyvéd: dr. Kovátsits László) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Huszák Balázs jogtanácsos (fél címe 2.) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe.) I. rendű és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe.) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. április 18. napján meghozott 64.P.21.244/2016/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget és külön felhívásra a Magyar Államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a felperesnek az I. rendű alperes szerkesztésében megjelenő ...hu internetes honlapon 2016. január 30-án megjelent „A ...es polgármester nem cáfolja, hogy túlárzott beruházásokról beszélt” című írásában foglaltak miatt sajtóhelyreigazítás iránti keresetét elutasította.

A megállapított tényállás szerint 2016. január 28. napján ... az ... országgyűlési képviselője, aki korábban ... Önkormányzat ... frakcióbeli önkormányzati képviselője volt, ... címmel meghirdetett sajtótájékoztatót tartott, melynek keretében arról tájékoztatta a közvéleményt, hogy az Európai Unió által támogatott közbeszerzések vonatkozásában, álláspontja szerint törvénytelen gyakorlatot folytatnak. Ennek alátámasztásaként nyilvánosságra hozott egy hangfelvételt, melyen állítása szerint egy korábbi ... frakcióülésen folytatott beszélgetésről készült, melynek részesei voltak a frakció akkori tagjai, köztük felperes és ... maga is.

A perbeli írás szerzője a nyilvánosságra került hangfelvétel tartalma miatt írásbeli megkereséssel fordult a felpereshez. A felperes a kérdésekre nem válaszolt, de a felé irányuló nagyfokú sajtóérdeklődésre 2016. január 28-án sajtóközleményt tett közzé. Ebben közölte, hogy ... által

közzétett, több helyen megvágott hangfelvétel megtévesztő, és a tények elferdítésére alkalmas. Az abban is érintett óvodai projekt a pályázati kiírásnak, a pályázatnak megfelelően, az uniós normákat, előírásokat betartva szabályosan lezajlott. A pályázat lezárása és elszámolása szabályszerűen megtörtént. Álláspontja szerint ha az összevágott hangfelvétel 2012-ben készült, akkor abban az időben az ... által jóváhagyott pályázati időszak működött, pályázni a központilag megfogalmazott kiírások alapján lehetett, jelenleg már egészen más a pályázati rendszer, amely sikeres és gyarapodást hozott a városnak, míg az előzőeknél még az elnyert pályázatok kimenetele is bizonytalan volt. Ezért terveztek óvatosan és a „házaló pályázatírókat” is fenntartásokkal kezelték.

Az I. rendű alperes által szerkesztett honlapon január 30-án jelent meg a „A ...es polgármester nem cáfolja, hogy túlárzott beruházásokról beszélt” című írás, melyben foglaltak miatt a felperes 2016. február 25-én kelt 26-án kézbesített helyreigazítás iránti kérelmet terjesztett elő, melynek az alperes nem tett eleget, ezért a felperes 2016. március 17-én előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az alábbi helyreigazítás közzétételére.

„Valótlanul állítottuk, hogy felperes neve ...i ...es polgármester nem cáfolja, hogy túlárzott beruházásokról beszélt, illetve hogy sajátjai körében törvénytelennek minősítette az uniós beruházások közbeszerzéseit, és mind ehelyett a szocialistákra mutogat. (1)

Valótlanul állítottuk, hogy ... hangfelvétellel bizonyította, hogy az felperes neve, ...i ...es polgármesterhez is köthető közbeszerzési eljárás minden ízében cinkelt és törvénytelen.(2)

Azt a valós tény, hogy felperes neve ... jelenlegi ...es polgármestere a hangfelvételen azt mondta, hogy a közbeszerzési eljárás 85%-os uniós támogatással valósul meg, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy ezáltal a beruházás túlárzott lesz.(3)

Valótlanul állítottuk, hogy felperes neve ...i ...es polgármester elismerte, hogy a felvétel hüen adja vissza szavait, azaz igaz a túlárzás és a törvénytelenség, illetve hogy a hangfelvételen elhangzottakét a szocialistákra próbálták hárítani a felelősséget. (4)

Valótlanul híreszteltük, hogy az felperes neve ...i ...es polgármesterhez is köthető közbeszerzési eljárással a kivitelező nagyot szakított, mert dupla áron építette meg az óvodát. (5)

Valótlanul híreszteltük, hogy az felperes neve ...i ...es polgármesterhez is köthető közbeszerzés projekt megvalósítása során az alap kiását kézimunkával kalkulálták. (6)

Valótlanul híreszteltük, hogy az felperes neve ...i ...es polgármesterhez is köthető közbeszerzési projekt megvalósítása során az óvoda kerítésének olyan mély alapot terveztek, mint magának az épületnek, illetve hogy a betonfalak terveiben túltervezték a betonacél mennyiségét. (7)

Valótlanul híreszteltük, hogy felperes neve ...i ...es polgármester bármiféle beismerést tett a hangfelvételen. (8)”

A felek álláspontjának ismertetése után az elsőfokú bíróság ítélet idézte a polgári perrendtartásról szóló 1995. évi III. törvény (Pp.) 342. §, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi. CIV. törvény (Smtv.). 12. § (2) bekezdését és a Pp. 343. § (3) bekezdését.

A felperes keresetösszeírásának jogának vizsgálata során megállapította, hogy a kereseti kérelem (5), (6) és

(7) pontjai vonatkozásában a felperesnek a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:54. § (1) bekezdés alapján keresetösségi joga nincs, mivel az érintett közlések nem a felperesre, hanem a kivitelezést végző társaságra vonatkoznak (Legfelsőbb Bíróság PK 13. számú állásfoglalás I.) Megállapította, hogy a keresetösségi jog fennállása esetén is alaptalan lenne a felperesi kérelem, mivel az alperesi cikk e körben kizárólag a ... által megtett feljelentésben hivatkozott körülményekről számolt be a tényeknek megfelelően. Azt pedig kifejezetten rögzíti a kifogásolt cikk, hogy ezen körülmények büntetőjogi értékelése külön hatósági, illetve bírósági hatáskörbe tartozik. A PK 14. számú állásfoglalás II. pontja alapján nincs helye sajtó-helyreigazításnak, ha a sajtószerv valamely büntető eljárás jogerős befejezése előtt a valóságnak megfelelően tájékoztatta olvasóit a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról vagy a nem jogerős büntető bírósági ítéletről. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli esetre analógia útján ez alkalmazandó, mivel kiemelt jelentőségű, közérdeklődésre számot tartó ügyben megtett feljelentésről van szó.

Egyebekben rögzítette, hogy a Legfelsőbb Bíróság 12. számú állásfoglalásban előírtaknak megfelelően a kifogásolt közléseket a teljes szövegösszefüggésben vizsgálta. Az nem volt vitás a felek között, hogy az alperes a felperest a hangfelvételen elhangzottakkal kapcsolatosan megkereste, kérdéseire konkrét választ nem kapott, csak a felperes által közzétett sajtóközleményt vehette kézhez. Az alperes nem vitatta, hogy a közbeszerzési eljárás szabályosan folyt, az erre vonatkozó vizsgálat nem tárt fel szabálytalanságot, és nem vitatta azt sem, hogy feljelentés született. Köztudomásúnak tekintette emiatt, hogy a nyomozás folyamatban van.

A PK 14. számú állásfoglalásban foglaltakra tekintettel rögzítette, hogy csak a hangfelvétel közzététele, alperes felperes felé történt megkeresése, felperes válasza, a feljelentés ténye és annak hivatkozásai szorultak alperes által bizonyítandónak. A felperes által indítványozott bizonyítás közül a hangfelvétel hitelessége, a kivitelezés műszaki tartalma a sajtó-helyreigazítási per kereteit meghaladják, azok szakértői bizonyításra tartoznak, továbbá szükségszerűen a büntetőeljárás tárgyát képezik. A hangfelvétel készítésekor elhangzott nyilatkozatok teljes körű vizsgálata az érdemi elbírálás körén kívül esik, mert jelen perben kizárólag a médiatartalmat, annak előzményeit, így ... fellépését és megnyilatkozásait, az alperes megkeresését és a felperesi választ kell értékelni abból a szempontból, hogy a helyreigazítási kérelem megalapozott-e. Ezért a felperesi indítványokat mellőzte a Pp. 3. § (4) bekezdés és a 345. § (2) bekezdés alapján.

Figyelemmel Ptk. 2:44. §-ra és az Smtv. 10. §-ra megállapította, hogy a felperes közszereplő, a perrel is érintett ügy a közvélemény érdeklődésére számot tart, melyről a sajtó köteles beszámolni.

Az elsőfokú ítélet szerint az alperes alapvetően egy véleményt közölt a nyilvánosságra került hangfelvétellel összefüggésben, amely nem tekinthető okszerűtlennek annak alapján. Az sem volt vitatott a perben, hogy az alperes lehetőséget biztosított a felperesnek saját álláspontja közlésére a kérdésekre adott válaszokkal, mely lehetőséggel nem élt.

Az a közlés, hogy a cikk szerint a felperes törvénytelennek minősítette a közbeszerzéseket annak fényében, hogy nem cáfolta a neki tulajdonított nyilatkozatot és az újságíró által feltett kérdésekre nem válaszolt, csupán egy mindenki számára elérhető sajtónyilatkozatot tett, megalapozott következtetés, mert a hangfelvételen a pályázati rendszer olyan mechanizmusáról beszél, ami felvethet törvényteleniséget. [(1) és (2) pontok]

A (3) pont esetében helyreigazításra nem kerülhetett sor, mert a felperes maga sem vitatta, hogy az óvodai beruházás kapcsán a 85%-os támogatottságot saját maga állította.

A (4) és (8) pontban sérelmezettek egyértelműen a vélemény kategóriába tartozó kijelentések.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet részbeni

megváltoztatását azzal kérte, hogy a bíróság keresete első 5. (az elsőfokú ítélet számozása szerint 1 - 4.) pontjaiban írtaknak adjon helyt.

Álláspontja szerint a feljelentés ténye önmagában nem mentesíti az alperest a bizonyítási kötelezettség alól. Nem érthető, hogy a feljelentés tényéből miért következik köztudomású tényként a büntető eljárás folyamatban léte. Erre a bíróság a feleket nem figyelmeztette, ezért eljárási hibát is vétett.

A teljes körű bizonyítási eljárást a bíróság nem folytatta le, mert alaptalanul mellőzte a felperes indítványait.

Az (1) és (2) pont esetében arra hivatkozott, hogy a felperes a sajtóközleményben cáfolta, miszerint túlrazott beruházásokról beszélt volna, mert abban kifejezetten állította, hogy a hangfelvétel megvágott, a tények elferdítésére alkalmas, és az óvodai beruházás szabályos voltára is nyilatkozatot tett. Korábbi cikkek is tartalmazták cáfolatát, ezért nincs is olyan hangfelvétel, amely alapján ez a közlés megalapozott lehetne. A (3) pontban írtak valótlan közlések, mert a 85%-os támogatási mértékre utalást nem a felperes tette, olyat, hogy valamelyik beruházás túlrazott lesz soha sem mondott (4) ezért valótlan állítás az, hogy bármit elismert volna.

Az I. és II. rendű alperesek tárgyaláson előadott ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Hivatkoztak arra, hogy felperes neve az előre megküldött újságírói kérdésre úgy kívánt válaszolni, hogy általánosságokat fogalmazott meg ezért alappal írhatták, hogy a felvetéseket érdemben nem cáfolta. A 85%-os támogatásra vonatkozó közléssel kapcsolatban az I. rendű alperes nyilván nem azt akarta hangsúlyozni, hogy azt konkrétan a felperes mondta, mert az egyértelműen a beszélgetés korábbi szakaszában hangzott el. A felperes ezt félreinterpretálja, mert nem az a lényeges, hogy ki beszélt erről, hanem hogy túlrazásról van-e szó vagy sem.

Előadta, hogy a felperes csak általánosságban hivatkozott arra, hogy megvágott közlésekről van szó. Az elhangzottakat a teljes szövegösszefüggés szerint értékelve tényleges ferdtetés nem lelhető fel a szövegben, a cikk az újságíró véleményét tartalmazza.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú döntéssel, annak indokaival is egyetértett, ezért azt elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel érintett részében a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdés alapján helybenhagyta.

A jogvita elbírálásának alapjául szolgáló Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A per során az nem volt vitás, hogy a ... által nyilvánosságra hozott felvételek nem a frakció üléseken elhangzott összes megszólalást tartalmazzák. A felperes sajtóközleménye és az elsőfokú eljárásban előadott érvelése, valamint a fellebbezésében kifejtettek is csak arra szorítkoznak, hogy az hiányos volta miatt a tények elferdítésére alkalmas. Azt azonban maga sem állította, hogy a hangfelvételen hallható közléseket ő maga mondta. Ilyen értelemben tehát a felvétel, az azon elhangzott szövegtartalom tekintetében nem tekinthető szerkesztettnek, meghamisítottnak, mindössze hiányosnak. Azt a felperes nem fejtette ki, hogy az esetleg hiányzó részletek mennyiben módosítják, befolyásolják a megismert szövegtartalom jelentését, mindössze arra hivatkozott, hogy azt a nyilatkozó a szöveggörnyezetből kiragadva értelmezi, elferdíti. Éppen ezért a felperes által e körben felajánlott bizonyítási indítványokat az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el, mert azok eredményei a perben hozandó döntés érdemére nem lehetettek kihatással.

Mindezek miatt az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperesi írás sérelmezett részei mennyiben tekinthetők valótlan tényállításoknak. Ennek értékelése során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érveivel, és az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal túlnyomó részben egyetértett.

Az (1) és (2) pontban kifogásoltakat az abban megfogalmazott tartalom miatt egységesen értékelte a másodfokú bíróság. Abban valótlan állítás nem lelhető fel. Helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes az újságíró által feltett kérdésekre nem válaszolt, holott azok kifejezetten azt célozták értelmezze a hangfelvételen elhangzott azon részletet, amelyen a felperes a magyarországi pályázati rendszer lényegét vázolja fel. Az újságírói kérdés arra is irányult, értelmezhető-e ez a közlés úgy, ahogyan azt ... tette. A felperes sajtóközleménye ezekre e kérdésekre semmilyen formában sem tekinthető cáfolatnak, ezért az alperesi közlések a valós tényekből okszerűen levont következtetéseknek minősülnek.

A (3) és (4) pont esetében is helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a PK 12. számú állásfoglalásban rögzítettekre is figyelemmel egységesen értelmezve a sérelmezett közléseket abból a felperes által vélelmezett való tények hamis színben való feltüntetése nem valósul meg. Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a felperes helyreigazítási kérelmében nem vitatta, hogy a 85%-os támogatással kapcsolatos közlés tőle származott, utóbb azt is sérelmezte, hogy ezt nem ő mondta. Ilyen értelemben azonban a helyreigazítási kérelem nem változtatható meg, függetlenül attól, hogy a csatolt felvételtől láthatóan azt valóban nem a felperes említette. A sérelmezett közlésnek nem ez képezte a lényegi elemét.

A hangfelvételtől egyértelműen megállapítható, hogy a résztvevők túlrazott beruházások meglétéről, szükségességéről beszélnek a helyi aktuális pályázatokkal kapcsolatosan. Hogy ez a túlrazás - amely kifejezés a közvélemény értelmezésében valamilyen ügyeskedést takar - a valóságban ténylegesen milyen gazdasági, pénzügyi megvalósítást jelent az sem a beszélgetésből, sem az utóbb lefolytatott vizsgálatokból nem derül ki, azzal lényegében ... sincs tisztában. Ettől függetlenül azonban azt a véleményt amit a cikk ezzel kapcsolatosan közöl, mind az újságíró, mind ... levonhatta, különösen annak fényében, hogy az újságíró erre a témára is konkrétan rákérdezett a felperesnek írt levelében. Kifejezetten annak tudatában tette ezt, hogy a felperes álláspontja szerint szavait a szöveggörnyezetéből kiragadva hozták nyilvánosságra. Felperesi válasz, a megismert szövegrészletek általa adott értelmezésének hiányából fakadóan, továbbá abból a tényből, hogy az ezzel kapcsolatosan másoktól elhangzottakat a felperes nem kérdőjelezte meg, ellenérzését nem fejezte ki, nem határolódott el, levonható a cikkbeli következtetés. Az hogy a felperes ténylegesen beszélt-e túlrazásról egy adott beruházás kapcsán vagy csak hallgatólagosan értett egyet az elmondottakkal, a megítélésén a közvélemény szemében nem változtat, ezért az e körben fellelhető pontatlanság helyreigazítást nem igényel, függetlenül attól, hogy a felperes eredeti kérelme kifejezetten erre nem irányult.

Mindezek alapján a fellebbezést a másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak, ezért az elsőfokú ítéletet helyben hagyta és a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, a jogtanácsosi munkadíjból álló perköltség [Pp. 67. § (2) bekezdése] megfizetésére kötelezte a felperest, melynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2016. szeptember 14.

. Kisbán Tamás s.k.

a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

bíró

dr. Istenes Attila s.k.